

Inchisoarea

III

După apelul din dormitor, autoritățile trec în dormitoarele următoare. Ușa cu povara ei de fierării este trântită adinc, ineluctabilă clipă a emoției cotidiene. Prizonierii și-au dat seama că sînt cu adevărat despărțiți de întreaga lume și în puterea totală și exclusivă a necunoscutului întreg. Cîteva zăvoare mari sînt bătute de-a curmezișul ușilor, pe dinafară, cu ciocanul. Zăvoarele refuză, broaștele murmură, cheile scrișnesc, lacătele mușcă—Injurile și blestemele fierului în oficiul dreptății.

Pe drumul de scînduri al coridoarelor înghețate, alalul se depărtează și până la ziuă nu se vor mai auzi din dormitoarele moarte, de-a lungul lui, decît pasul măsurat al sentinelei, schimbul gărzilor și rondul.

Iarna, se întovărășește însă jalea pe mil de flaute metalice de orgi ale vîntului, cu puțietatea infinită a tăcerii. Inchisoarea este năvălită de miile de arătări născocite ale spăimei, în joc și zburdălnicii cu inima prizonierului. Sute de viori funebre cîntă triumfale la o ferăstruie, puternic blindată, din fundul dormitorului, lîngă tavan, din care cad mărgelile de umezeală. Prin geamul de sus, se uită înălăuntrul satanlii mărunței, improvizați din resorturi și sticlă și care spionează cu ochii cît pumnul luminișul vînat al încăperii. Urechile lor ciulite și păroase ascultă chiar gîndurile hoșilor încremențiți în frig. Unghia de curcă a cîte unuia zgîrie ghiața din geam. Altul lovește geamul cu pumnul și fuge...

Ca să se încălzească fără combustibilul costisitor al închisorii, mai mulți hoși s'au asociat să tremure laolaltă, pe așternutul de lemn înghețat ca o lespede mormintală. Ei aud alergările în cete ale miilor de pitici urîți și cafenii, pe acoperișul alunecos al închisorii, unde se dau pe ghiață și în tobogan, în hohote, în a-

plauze și în urale, tocmai din virful turlor cu cruci, până 'n spital și cimitir.

Dar instrumentele de alint, preferate, ale iernei sînt tobele mari. Impărăția nopții impresoră toată închisoarea cu timpane, ca să tortureze prin rafinament moralul oamenilor din pușcării. Și între tobele cit cazanele de petrol se intercalează gigantice e tipsii, chiuie ocarina, purtată cu carul cu boi și plînsul fără nădejde al piculinii. Iar prin simfonia tuturor orchestrelor, adunate laolaltă și în deslănțuire universală, se aude geamătul ca de moarte, pulverizat de uragane, al sentinelor din turnuri, care-și răspund, din turn în turn, pe zidurile exterioare, că supraviețuiesc. Un ofițer orfan se 'mprăștie uneori pe coridoare: sufletul canonit al sentinelor din interior, răzbite de îngheț:

— Că rău m'ai blestemat, măicuță, Dumnezeu să te ierte!..

Din punctul de vedere superior, al Justiției, dormitoarele sînt încălzite, fiecare dormitor avînd un drept de cîte opt bucăți de lemne pe zi, distribuite de cătră d. Econom. D. Econom oprește însă cîte trei bucăți de flece dormitor. D. Prim-de-noapte ia cîte două, d-lui Prim-de-zi l se rezervă unul iar altul este păstrat pentru a economisi. Lemnul cu noduri este destinat dormitorului, ca să încălzească aproximativ 30—40 deținuți. Acest al opt lea lemn rămîne de obicei întreg, carbonizat la virf. Înainte de-ase fi crăpat de ziuă, hoțul cel mai abil l-a scos fumegînd din sobă, l-a stîns în urină și l-a dosit, intercalîndu-l sub corea pe corp, la piele. Neprevăzuta marfă este negociată, între biserică și spital. Acolo își fac plimbarea matinală, pe un trotuar de cărămizi, „boerii”: escroci de marcă și deținuții politici. Prețul unei bucăți de lemn, cumpărată dela „camarazi” este un leu, mai ieftină cu vreo 25 la sută decît la gardieni, care, nu se știe cum, își procură combustibil suficient pentru încălzirea dormitoarelor boerești.

Hoțul care a vîndut un leu bucata de lemn, este un gospodar prevăzător, căci, seara, în dormitor, el are nevoie de suma de 25 de bani, o taxă de hotel, plătită Ceaușului la orele 4. Ca să devie simpatic și tolerat în toată ierarhia locală, hoțul de rînd trebuie să păstreze relații normale cu Ceaușul, perceptorul intim și consilierul tehnic și administrativ din timpul nopții. Cu Ceaușul, reprezentantul cel mai de aproape și mai vizibil al autorității, nu se glumește. Pasagerul care nu a făcut «rost» de 25 bani pe zi, intră timid în dormitor, cu o privire învăluitoare pentru Ceaușul lui. El va petrece o noapte excepțională. Ceaușul se va ocupa de dînsul atent și continuu, atingîndu-l cu mîna lui groasă și grea și bine hrănită.

De cîteva ori pe ceas, pasagerul va primi cîte o *gutuie*. Gutuia consistă în a sfredeli craniul culva, învîrtîndu-i bărbierește pe pielea capului, strîns, unghia mare a pumnului drept. Consecință, un simplu cucul de fiecare gutuie, sau o gutuie completă: După 25—30 de gutui, distribuite pe suprafața osoasă, primitorul

își simte capul de zece ori mai voluminos și gîngaș la pipăit ca o friptură de rață.

Gutuiă se servește cu două garnituri; sau căutarea pîrțagului sau frecarea tîmplelor în răspar, cu deosebirea că răsparul pîrțagului, operat cu tările în gaura cefii, în punctul unde anatomia indică vecinătatea creierului mic, pe regiunea părului mărunț, are un efect mai accentuat. La tîmple, este ca și cum ai fi fost frecat odată cu glaspapir, pe cînd la ceafă ai senzația că lucrează o plă cu dinții mari, un rașpel sau un polizor.

Bobîrnacul în tidvă, în pielea gîtului sau nas, e inocent, cu condiția să nu te ferești prea mult, ca să nu cadă bobîrnacul din întîmplare, pe globul ochiului, pe care îl roșește și-l umflă. Suciirea zgîrciului urechii e mai dureroasă, comparabilă în serie cu sîrîngerea primei falange a unui deget pe articulația lui, în interiorul palmii. Efectul acestui ultim act este îndeobște un răcnet, precedat de o convulsione, ca la vulpile prinse cu laba într'o gîngie de fier.

Suciirea urechii, a vîrfului urechii, se aseamănă cu arta japoneză: este delicată. După o pipăire catifelată a conturului superior, încovoi zgîrciul puțin, cum ai îndoi o petală de roză și sîrîngîndu-l îi dai drumul. Mai violentă și rezolvată cîteodată cu sînge la rădăcina dintelui și a măselei, este figura pumnului proiectat în lățime, de jos în sus, pe subt bărbie. Această varietate a formelor cu care își tratează pasagerul gratuit Ceaușul, intervine numai de cîteva ori în timpul unei nopți și anume numai atunci cînd scufundat în reflecții și rușinat cu anticipație de asprele muștrări ale Primului-de-zi, că nu a știut să-și facă toată datoria, se scoală brusc din pat și înaintează...

Căci nici Ceaușul nu e de capul lui. Și el se înlănțulește în angrenajul social, atîrnînd de cîteva roți, foarte dințate, cu care evolulază armonic. Ca să meriți postul de Ceauș, cată să o dovedești. D. Prim, cînd te distinge, îți pune în mod fracționat condițiile, pe care le-a consimțit și el, integral, primind un post de răspundere, dela autoritatea unuia mai mare ca el, care la rîndul lui a fost numit cu o însărcinare. Căci dacă decretele și hîrtiile au un conținut general, ceremonia verbală însoțitoare a hîrtiei, compoartă precizuni imperative. Așa că, în ultimă analiză, hoțul, pe care îl închide Societatea ca să-l izoleze, face încă parte din armonia universală, întrucît în dormitorul lui, el rămîne un factor activ, o celulă utilă registrului de Dare și Avere. La fardul vîndut cu cîteva sute de lei cutia, pentru uzul parfumat al unei curtizane europene, în trecere cîntăreață prin București, poate că au contribuit prin cine știe ce osmoză și insinuare atomică, și cei „25 banî pe noapte” ai lui Ciță, zis Ciocoiul, zis Alfons, zis Margh.loman.

Ca să riscăm o socoteală, de vreme ce cifrele și economia politică au intrat, ca niște izvoare de inspirație și în literatură, să analizăm utilitatea obștească a unui număr de 800 deținuți pe zi, cîți ospitalizează singura temniță a fostei mănăstiri Văcăreștil.

De la dormitoare, o administrație bine organizată ar putea înscri în bugetul ei, à 25 bani de cap, zilnic lei... 200.

De la 7 lei pe zi, cât are bugetar un deținut, societatea ar putea realiza circa, à 4 lei de cap... 3200 lei.

De la gaz, fîn, materiale, pături, îmbrăcăminte și altele, s'ar mai putea dobîndi pe zi. cam... 1000 lei.

Un total de lei 4500 aproximativ pe zi, este susceptibil să pue în circulație pentru mîngierea mulțimilor suferințe vre-o... un milion și jumătate de lei anual, dela o singură închisoare.

Personalul închisorilor fiind însă extrem de dezinteresat, aceste sume se pierd fără folos pentru nimeni. Și acest personal, la dezinteres adaugă cumpătul, sobrietatea. Dacă uneori unii din șefii sublimel instituții a penitenciarelor, cheltuesc cu mult peste salariu și realizează proprietăți, aceasta se datorește, fără pic de îndoială, rezervelor personale, averilor părintești, resurselor familiei, în care născîndu-se cite un element cu vocație specială pentru dirigirea duhovnicească a clasei celei mai desmoștenite, a hoților de rînd, este lăsat ca un pictor, ca un literat, ca un muzicant boem, să-și urmeze chemarea de mizerie pe cheltuiala bătrînilor.

Dregătoria supremă a închisorilor e apanagiul unui paslonat de carieră, care poartă titlul modest de Director General al Inchișorilor. De obicei se aleg la acest post de frunte vocațiile irezistibile, care pe tărîmul lor echival-ază cu Napoléon sau cu Corneille. Cineva se naște Director General de inchișori după cum altcineva s'a născut Crispi sau Mozart: e un temperament, o predestinare din eternitate, un misticism.

Trebue să fie în țara noastră citeva sute de inchișori mărunte și citeva zeci de pușcării calificate. Intr'un ocol de ziduri grele, păzite de armată, trăiește o lume supusă unui regulament și stăpînită cu toate puterile executive reunite, acordate de stat. Cetățean mai docil prin definițiune, nu poate să fie ca deținutul, cetățean al unei republici închise cu lanțuri. Peste aceste numeroase roturi republicane împărățește exclusiv, nedisputat și fix, un singur personagiul: Directorul general, părintele, episcopul, mitropolitul, Tatăl acestui regn. Subdirectorul, Directorul contabilității nu sînt decît Fiul și Sfințitul Duh, contrași în tripla și totuși unica și nedespărțita lui supremă Individualitate. El e Alfa și tot el Omega. Guvernele au cite un control oarecare: parlamentul și presa: Directorul General al Inchișorilor reprezintă în persoana lui multifrontală, și activitatea și controlul. El e de sine stătător și incomensurabil, mai mare decît Armata, mai tare ca Legea, mai autonom ca Universitatea, dincolo de Academie, de Barou, dincolo de Bine și Rău, solitar și omnipotent în univers. Atita putere în mina fină și parfumată a unui singur ins e ceva admirabil, un rezultat miraculos al acelu echilibru divin de stat, care știe să asocieze contrariile și să separe identitățile, după capriciile totuși logice ale biologiei.

Porunca integrală, cu realizarea ei deplină în acțiunea altuia, s'a risipit, ca așezămînt, din toate celelalte organizații sociale. În împărăția morților legale, adică a Direcției generale, porunca e tot atît de neștirbită ca în epoca lui Carol Magnul și a Genezel. Este cu neputință să se răspundă: nu.

Tronul împărăției osîndișilor este ocupat actualmente de fizicul svelt și copilandru al unui Director General, căruia i s'a dat, în poreclă, un nume de fată în casă. Mersul lui de copilă se divide în pași de dans, pe niște picioare mici și febrile, de turturică. Inclinarea capului, strecurarea ochilor lui lungi ca migdala crăpată, gurița lui infiorată, șoldurile lui de englezoaică, părul lung, zolifat și retezat de-așupra gulerului pur, cravata lui grațioasă, mișcările lui în M și W sînt însușirile tipului *la garçonne*. Subt plastronul cămeșii parcă se descifrează țigetele nouă ale unei fete slabe de pensionat și cele trei linii centrale, ale pantalonului, încruciate pe un pîtec plat, par lipite pe sexul neted al unei studente adolescente.

Cînd vorbește, grumazul acestui efeb cu părul alburu are cochetăria oftatului posesunii. buzele lui se întretin cu vârful limbii, roză ca la cățelii albi, într'un joc sensual, și corpul lui întreg undează ca draperiile unei cadine.

Mintea mititică din căpșorul gentilului autocrat, e însă perfidă și dușmănoasă. Ea urzește zilnic o formulă de neliniște și de ură. Directorul închisorii, un primitiv și un brutal infumurat, îl simte încolăcindu-i-se pe brațe și pe înghițitoare și înșornîndu-l cu ochi de șarpe, ațintiți în ochii lui cu urcioare și caș. Superiorul ține să-l doboare, subalternul rezistă. De patru ori a fost să-l arunce departe, surghitunit între stanele de sare ale unei ocne și de patru ori atacul a dat greș. Vexat și ațîțat, Directorul general, îi dă ocol ca o miță unei colivii cu pltpalac. Laba ei catifelată a fost rănită la asalt, dar știe ea că victima până în cele din urmă îl va aparține.

Un protector puternic se interpune între ei, „nașul care l-a cununat“. Ocupînd o înaltă magistratură, acest personaj poate vorbi de-a dreptul cu primul-ministru și cu ministrul de resort. Pentru că presa pomenește de cîțva timp numele magistratului, în legătură cu o eventuală criză de guvern, subalternul așteaptă acest eveniment, ca să scoată, după expresia lui pitorescă, niște coarne! Și Directorul General ezită. În ziua în care și-a dat seama că magistratul ostenit de speranțe și-a suprimat dorințele de candidat, Directorul General n'a mai făcut decît o săritură și victima s'a prăvălit, schișind în cădere fulgerul diamantelor mari din inele. Cu soția lui gravidă, subalternul s'a transportat în munții de sare, ca să-și primească fătul între asasini și atentatorii la puoarea propriilor lor nevîrstnice copile.

Directorul General explică uneori deținuților politici secretul solicitudinii, purtată de înaltul magistrat directorului de închisoare, căruia i-ar fi dat în căsătorie o tinără crotoreasă, destinată în

casa magistratului să îmbrace public pe Doamna și să coasă în taină nasturii Domnului. Un titlu atît de imens hrănea în inima „Țiganului” pasiunea desordonată și absurdă de-a parveni, din fost gardian de închisoare, la treapta cea mai de sus a specia- lității.

O secundă, într’o seară, visul era să fie realitate. Magistratul fusese chemat la Palat: o ediție specială a suspendat respirația lumii judiciare și a închisorii. Directorul, instalat la telefon, aștepta comprimat între incertitudine și siguranță. Virful cel mai înalt al ambițiunii ameușe masivul. Inchiisoarea cu urechea lipită la zăbrele aștepta și ea, căci triumfătorul ar fi parcurs-o răcnindu-și izbînda și dînd ordinul ca porțiile de ciorbă să fie a douazi mai mici...

El a rămas în gura telefonului pînă la zivă, fără să primească nimic. O altă secundă l-a dat peste cap. Căci magistratul a părăsit țara brusc, ducîndu-se la Paris.

— Sînt foarte supărat, se spovedea la ora prînzului, Direc- torul: nu mai fac politică niciodată..

El era sigur că fusese și bărbat politic.

Pe nopțile de urale, de gemete și ecouri, în care temnița fluieră ca o țiteră vastă, hoții, neliștiți ca niște lunatici, sînt posedăți de-o singură idee: evadarea, visul secret al fiecărui deținut. Hoțul se visează insinuînd o pillă în gratii și măcinîndu-le ritmic în muzica vîntului din ferestre. Sau rupe ușa prin apăsarea lentă și stăruitoare a spinărilor din dormitor. Pe urmă sare zidul, încoțit de sentinele. Focurile sînt stinse în țevă de zăpadă și gloanțele sînt rupte din gura puștii de vijelie și vifor. El se va pîli în șanțuri și va intra în cîmîtir, de-a lungul morților, va intra în oraș. Toate primejdiiile fugii devin bunurile sacre ale libertății, pe care oamenii liberi nu le cunosc. Intr’o cîrcumă murdară cîntă o armonică și joacă trei muncitori fericiți. Să te plimbi pe stradă, să nu te oprească nimeni, cit vrei, toată noaptea, toată ziua. Să stai în drum și să zici: aici e biserica Sf. Spiridon, colo e Mitropolia, uite Poșta, Casa de Depuneri, ce frumoasă vitrină, a cui o fi trăsura asta cu doi armăsari! Să ciștiți o pine pe zi și să te bucuri că o alegi din brutărie! Să nu te ispitească prisosul nimănu, să nu rîvnești la nimic, dar să te găsești slobod, stăpîn pe viața ta, culcat de bunăvoie, sculat de bunăvoie, fără clopote și fără apel nominal!

Hoțul se gîndește cit are de alergat într’un suflet pînă acasă. Cînele are să-l recunoască și-l va linge minile cu care a forat și care i-au fost legate. Are să bată în geam, întăiu foarte încet și se va furișa în casă între al lui, hoți ca și el sau oameni de ispravă. „Ascundeți-mă: am fugit!”

În timpul verii condamnații la osîndă lungă își fac de lucru, grădîrînd împrejurul celor două pietre albe, mutilate de var, resturi de mormînte domnești. O tradiție foarte veche povestește

azului aplecat și îmbătat al deținuților că o cale subterană răcpunde din București, dintr'un mal de riă, dedesubtul unui mormint din curtea închisorii, acoperit, probabil, cu pământ. Pe-acolo veneau boerii păroși în mănăstire cu ibovnicele lor și se ascundeau la egumeni, ca să petreacă neștiuți. Când se va descoperi subterana, toți deținuții vor putea să plece.

Deținutul nu-și împărtășește însă adevăratele lui gânduri decît la privată, prietinelui sigur și tovarășului, ce-l atinge cu cotul, așezat lingă el cu nădragii lasați pe călcile. În acest moment des-gusaător, de latrină comună, sufletul lor cel mai curat și concepțiile sincerității, imaginația și pasiunea se unesc ca într'o operă de artă și dau actului lor omenesc și vulgar, un fel de măreție. În dormitoare, la muncă, pretutindeni, cuvintele deținuților subînțelese și rezervate, se tem de „caiafă“, un agent deghizat, care face meseria de-a consimți să stea în temniță pentru salariu, sau un deținut curtenitor față de autoritățile penitenciare. Acesta dispare pe zi cîte o jumătate de ceas în Cancelarie, unde dă raportul amănunțit și indică spiritului de observație al Direcțiunii, proiecte de evadare.

Osindiții pe viață au părăsit orice speranță de fugă, burghezie resemnată a pușcării. Totuși, ei așteaptă o punere în libertate neprevăzută, înainte de moarte. Zilele de Paști și de 10 Mai pot să le aducă o grațiere anul viitor. Într'o ladă, și-au pregătit un rind de haine nouă pentru ieșire, o păreche frumoasă de ghete, o cravată verde sau violetă, o pălărie neagră, și ca să-și ofere o bucurie în vederea liberării, ei își perie hainele și își lustresc încălțămîntea din cufăr, alintîndu-le ca pe niște pisici și ca pe niște persoane scumpe.

Cînd o intenție de evadare i-a fost semnalată, administrația temniței este apucată de febrilități solemne și grave. Autorul proiectului de evadare e scos din dormitor și vine fierarul care îl pune la glezne și la mini cătușe, apoi vinovatul e băgat „la gherlă“.

Nici-un deținut neprivilegiat de protecția corupătoare a Direcțiunii, nu a denunțat niciodată planul unei evadări. Cînd își dau seamă că s'au învoit cîtiva să o încerce, deținuții adorm a dînc, cu inocență, lăsînd activii să opereze. Dacă în vîlmășagul ce va trebui să se producă, vor putea și ei să se strecoare, o vor face bucuros. Niciodată ancheta unei încercări de evadare nu a izbutit să scoată din gura unui martor o dovadă.

Reverii absurde se leagă de posibilitatea unei fugi peste ziduri. La condamnaiți pe viață ideea fugii e un extract mixt al zborului cocorilor care se înalță, al zbuciumului taurului legat, al ferocității mistrețului și al faptei asasinului. În drumul lui după aer slobod și lumină nezăbreliță, evadatul ucide tot ce i se opune și nu.

Deținuții povestesc evadări celebre care n'au avut loc, mul-

țumindu-se să se întretrele cu o literatură orală, în care pulsează speranța lor cea mai adevărată, succesivă în toate generațiile pușcării.

De regulă nici o evadare nu izbutește. Tentativele plătite cu gherla sînt mai mult de ordinul speculației intelectuale și sancționează precugetarea.

Gherla e supliciu correcțional local. O cameră strîmtă fără pat, fără ferestră. V novatul, în lanțuri, e îmbrîncit înlăuntru și se prăvălește pe pardoseala de piatră, lângă un urciol cu apă veche. El va rămîne nemîscat atîtea zile cîte a hotărît vocea răstîta și jupuitoare a d lui Director și nu va primi nimic din afară. Pe vremuri, gherla se înăsprea cu tortura înțepentirii în butuc. Fluierile picioarelor erau inculate între două grinzii găurite și pedepsitul zăcea cu spinarea pe piatră, ca un înecat cu călcîile ridicate, prinse 'n sălcii. Viețuioarele nocturne ale clădirilor bătrîne; urechelnița fugace și febrilă, pe sute de fibre monstroase; gîngăniile negre împleticite în articulații greoaie; jigania lustruță; fap-tura cenușie cu pîntecul alb a gîndacului de umezeală; broasca oloagă, cuibărită 'n piatră; melcul imberb; ploșnița cu tîrtița ar-deiata de o putoare grasă; păduchele onșuros; burlescul porice și toată natura drăcească, făcută pentru oameni, luau contact, care prin mustața tactilă, care prin bube sau ventuze, prin bale și zeamă, cu vinovatul de gherlă. Șoarecii cu ochii de gămălie i se sulau cercetători pe obraji iar șobolanul libidinos cu coada bolnavă de rîe își apropla nasul de ființa străină. Unui prizonier șoarecii i-au mîncat burlicul unui deget, pentrucă mirosea a pas-tramă.

La gherlă, hîrdăul care întretreine în dormitoare permanența gustului de latrină, lipsește. Cînd sfîncterul obosește de încordare și bășica stă să plesnească sub strînsura maximă a volnții, pedepsitul crumpe în celula lui cu o explozie generală de fecale. Cerul care își hrănește paserile și le îmbracă, trimite jîvinelor din crăpături și găuri anemicul lui aliment.

Din cîad în cînd gherla e vizitată furîș, prin crăpătura ușii de interogatoriul Directorului sau al unui delegat, însărcinat să deslege o problemă și să curme un mister. Pedepsitul nu mai are nimic de spus, ca să-și scurteze timpul de tortură. Ușa se închide. Cancelaria s'a fortificat în considerentul că pedeapsa desleagă limba, ca să îișnească din mizerie și degradare adevărul și lumina. Tăcerea prizonierului îi jignește orgoliul ca o încă-pășinare; lupta prestigiului cu cerbicla celui pedepsit e dusă până la capăt.

Atunci, dela gherlă se întoarce în temnița „liberă“ o fantomă cu dimensiunile pierdute, cu conturile sfîșiate, un om de ierbar. El poate fi lipit pe un părete cu pensula de pap, ca un afiș. Privirile lui s'au evaporat, încheeturile i se distramă, carnea e ca un bumbac întrebunțat, sîngele a devenit ca un praf care curge prin vine ca nisipul clepsidrei, părul s'a învechit, urechile

atîrnă, nasul vădește osul dominant al scheletului, un surîs cunoscut se desinează prin pielea și carnea transparente.

Cînd îl întîmpină administrația cu reluarea pentru a suta oară a tiranicului interogator, pedepsitul nu mai poate cunoaște nici regula șederii. În sforțările pe care le face pentru ca linia lui să se întindă reglementar, picioarele se frîng în zigzaguri, șoldul nu mai aderă cu pieptul, mișcarea umerilor și a brațelor s'a desolidarizat de ținuta grumazului și a bărbiei. Fosilul însăbil dansează pe un metru de pămînt ce pare oblic, în toate unghiurile, se reazimă de uluci fără să se poată ține, vine spre Director, alunecă în stînga, se întoarce, într'un dezechilibru sinistru, ca un malmuțoi de carton, cu mișcările în dezordine calculată, pornită pe o sfoară.

T. Arghezi
